

Edita: Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica
C/ Selleters, 25 07300 Inca, Balears

Tel.: 971 887 014 Fax.: 971 887 001 www.cbpaee.org

*EL CONSELL BALEAR DE LA PRODUCCIÓ
AGRÀRIA ECOLÒGICA US DÓNA ELS MOLTS
D'ANYS, I QUE EN POGUEM FER MOLTS MÉS!!*

Tots hem sentit parlar dels **organismes genèticament modificats** (OGM) o **transgènics** i sabem que es tracta d'organismes als que se li ha introduït material genètic d'una espècie diferent.

També sabem de sobra que la sembra i/o utilització de transgènics **no és permesa en la producció agrària ecològica per l'amenaça que suposen pel medi ambient, per la salut, per les llavors i per la mateixa pagesia.**

La **contaminació** per pol·len d'una varietat transgènica pot arribar a **kilòmetres de distància** dels camps on s'hi ha sembrat i, a més del perjudici de pèrdua de varietats locals i pròpies, al pagès ecològic al que se li contamina el cultiu li suposa no poder vendre aquesta producció amb aval ecològic.

De cada cop són més les **Regions Europees** (més de 4.000) que es declaren com a Zones **Lliures de Transgènics** (OGM), inicialment es tracta d'una declaració d'intencions, però és una primera passa davant un problema tan greu.

A les Illes Balears ja tenim, com a mostra de la preocupació i predisposició a prendre mesures per a protegir-nos d'aquesta amenaça, les iniciatives de les declaracions de **Menorca i Esporles Lliures de Transgènics.**

Recomanacions tècniques

Som a finals novembre i el fred ha arribat de cop, l'aigua va caiguent de mica en mica i permet a la terra fer-se amb tota l'humitat. Ha començat bé la temporada, tot i que hi ha zones, ja es sap, que els hi costa més aigualir-se, com Lluçmajor, Campos, etc. Gairebé tots els cerealicultors tenen la terra sembrada; els qui encara ho tenen pendent corren el risc que es doni la situació de l'any passat: començà plogué però a partir del febrer no va tornar a fer cap arruixat més, pel que el gra sembrat tard no tingué saó suficient i no es va desenvolupar; les lleguminoses foren les que més se'n ressentiren.

Una bona pràctica agrícola, emmarcada dins el pla de rotació, deixa descansar la terra cada cert temps; però convé aclarir que no és gaire prudent deixar la terra nua tot l'hivern, és més convenient permetre que l'herba cresqui i tingui la terra coberta i protegida de vents, gelades i plogudes. Després, devers febrer, encara que això depèn molt de la zona (es pot allargar fins abril segons on), es comença a enterrar tota la vegetació, aconseguint un adobat en verd que servirà pel cultiu que vingui, ja sigui dins la mateixa temporada (qualque cultiu hortícola de secà, per exemple) o de cara a l'any següent.

A l'hora d'enterrar un adob verd vigila bé el moment en que es troba el cultiu; mentres el cultiu creix en vegetació absorbeix molts pocs nutrients del sòl, viu de les reserves i l'activitat fotosintètica de les fulles. Quan entra dins la fase de floració i fructificació és el moment en que movilitza més nutrients del sòl. En concret, per les lleguminoses i crucíferes el millor moment per l'incorporació al sòl és a mitja floració, i per les gramínees és quan la planta té espiga i els grans són lletosos.

Pot sorgir el problema de no poder enterrar bé l'herba, donat que aquesta ha adquirit molt volum i embossa els cultivadors. La millor eina per això és la grada de discs, encara que no totes les explotacions poden assumir el cost d'adquisició. Una desbroçadora o una picadora que troçegin l'herba i després d'uns dies s'enterrí és també una opció vàlida. Si hom no disposa més que d'uns cultivadors, pot jugar separant les relles de forma que no s'embossarà tant, i fent passades de través i de per llarg del tros. Una altra forma pot ser entrar els animals que pasturin uns quants dies la vegetació. I en darrera instància, no deixeu que el cultiu agafi tant de volum, i incorporeu-lo encara que no hagi finalitzat el seu creixement.

Canviant de tema, hi hagut un gran èxit de participació als cursos d'agricultura ecològica que promogué la Conselleria d'Agricultura i organitzà el CBPAE. Molt variats, els cursos d'ametler, ramaderia, viticultura i horticultura ecològica, així com els donats a Menorca, Eivissa i Formentera, pogueren respondre a molts dels interrogants dels pagesos i oients. Sense desmerèixer ningú, s'ha de destacar la conferència de Mariano Bueno a Manacor, que deleità a tothom amb les seves grans dots de comunicador i respongué a totes les qüestions, tant les de caràcter tècnic com ideològic, oferint solucions pràctiques o obrint nous punts de vista. Va ser tot un plaer, esperam tornar contar amb ell per l'any vinent.

Horta

Per l'horta ara es sembren moltes espècies que no necessiten adobs ni aportacions de matèria orgànica importants; de fet, molts d'ells són cultius residuals, que passen perfectament amb les restes del cultiu anterior; ravanets, faves, grells, lletugues, només que es sembrin a les línees abans ocupades ja van bé. Altres, com ceba, xítxaros, alls, patata primerenca ...necessiten una mica més d'atenció donat que són cultius més llargs.

Ametler, pomera, perera, melicotoner, albercoquer, cirerer, prunera

A l'hivern és el millor moment per fer la plantació d'aquests arbres. És prudent no plantar un arbre allà on n'hi ha mort un, més si són de la mateixa família. En aquest cas s'ha de deixar el clot fet durant el màxim de temps possible; n'hi ha que també hi fan un petit fogueró a dins per desinfectar-ho. Quan es reb l'arbre jove és convenient podar les arrels que haguin patit ferides o venguin creuades. Abans de la plantació, es posen les arrels en remull dins aigua unes 24 hores i, posteriorment, es trempen amb una mescla orgànica: per exemple tres parts de terra i una de fems de vaca. A l'hora de plantar recordar que l'arbre ha de quedar enterrat lleugerament per sobre del seu coll per a que una vegada assentada la terra quedi tal com estava al viver. Una costum antiga que no té molt de sentit és la de posar fems al fons del clot; l'arbre ja distribueix les arrels a la seva conveniència de forma que les d'abaix capten aigua i les superiors cerquen nutrients.

Al gener fer un tractament amb oli mineral d'hivern. D'aquesta forma ja s'eliminen les primeres eclusions de poi, es combat el poi de Sant Josep, etc.

I també és el moment en que es poden els ametlers. Els altres arbres citats adalt es pot esperar al mes següent. (tot i que la tradició dicta aquests calendaris de poda que anam citant periòdicament, en Mariano Bueno, a la xerrada abans esmentada, afirmà que els arbres no s'han de tocar quan es troben en repòs, i donà molta importància a la poda en verd, la qual practicada al moment adient provoca el mínim trastorn per l'arbre; continuarem informant sobre això)

Cítrics

Al gener ja es poden retirar les trampes per capturar mosca mediterrànea (*Ceratitis capitata*). De totes formes, si es tenen varietats tardanes de taronger millor esperar un poc més envant per retirar-les.

Vinya

Fer la preposa de les sarments. Els qui tenen una trituradora ho deixen enmig dels carrers, ho capolen i posteriorment s'incorpora al sòl. Van alternant els carrers cada any. Per aquelles vinyes que pateixen clorosi fèrrica es pot fer el següent: després de tallar les sarments es banya el tall amb una solució rica en sulfat de ferro, d'aquesta manera l'incorpora al seu sistema circulatori.

Fitosanitaris per Agricultura Ecològica: Piretrines

Aquest insecticida d'origen vegetal s'extreu de les flors de certes espècies dels crisantems, cultivats a Kènia i altres països. Aquesta substància actua per contacte sobre el sistema nerviós dels insectes. Per a potenciar l'efecte, els preparats comercials contenen butóxid de piperonilo, que actua com a sinergizant.

Les piretrines no són tòxiques per l'home o els animals, però sí pels peixos. Encara que s'empren també com insecticida polivalent per a molts cultius, sobretot s'utilitza per protegir el gra i patates emmagatzemades. Com la resta d'insecticides vegetals, es tracta d'un producte molt degradable en contacte amb la llum. Per això, s'ha de tractar a llocs foscs. És important dir que si el gra ja és brut o es guarda a un lloc on hi hagut presència de frereró, les piretrines són poc efectives; serveixen més com a complement que com element curatiu. (és més fàcil prevenir l'atac del frereró que tractar-lo si ja és present; accions senzilles com entrar el gra el més sec possible i tenir-lo orejat a qualche lloc que passi una corrent d'aire, fan que aquest molest insecte ja no s'instal·li còmodament)

Volem donar les gràcies a Miquel Nicolau Sureda per la lliçó de coratge que ens ha donat, per la gran tasca feta pel camp i la ramaderia illencs i sobretot per la seva vàlua com a persona. Gràcies i bon viatge.

Suscripció gratuïta al butlletí del CBPAE

Nom i llinatges:.....
Adreça:.....
CP, Població i Illa:.....
Adreça electrònica i telèfon:.....

